

Regeringens proposition

1995/96:209

Försäkringsskydd vid sjukdom, m.m.

Prop.
1995/96:209

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 23 maj 1996

Göran Persson

Maj-Inger Klingvall
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I enlighet med de riktlinjer regeringen föreslagit riksdagen i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1995/96:150) läggs i denna proposition fram förslag till lagändringar inom sjukpenning- och sjuklönesystemen samt inom föräldraförsäkringen. Vidare föreslås lagändringar avseende vissa avgifts- och skattefrågor.

I propositionen föreslås att arbetsgivaren ges ett lagstadgat ansvar för att utge ersättning till arbetstagare i form av sjuklön under de första 28 dagarna av ett sjukdomsfall, dvs. att sjuklöneperioden förlängs.

Vidare föreslås att vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall semesterlön och motsvarande ersättningar beräknas till högst det belopp som skulle ha utgjort ersättning för utfört arbete under den tid semesterlönen kan anses motsvara. I propositionen läggs även fram förslag om att det i den sjukpenninggrundande inkomsten inte skall ingå andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar och inte heller skattepliktiga kostnadsersättningar.

Det föreslås även att den förhöjda ersättning som utges inom föräldraförsäkringen under 60 dagar i samband med barns födelse eller adoption (den s.k. pappa- och mammamånaden) tas bort.

Slutligen föreslås en höjning av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift, sänkt avgiftsuttag avseende socialavgifter samt

höjning av den allmänna löneavgiften, de särskilda löneskatterna och den särskilda premieskatten för grupplivförsäkringar m.m.

Prop. 1995/96:209

Ändringarna av sjuklöneperioden och sjukpenninggrundande inkomst samt sloandet av den förhöjda ersättningen inom föräldraförsäkringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997. Förslagen rörande förändrade avgifter och skatter föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 samt den 1 januari 1998.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	5
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	7
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.....	14
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter.....	15
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	16
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.....	19
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	20
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader	23
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.	24
3	Ärendet och dess beredning.....	25
4	Förlängd sjuklöneperiod.....	26
4.1	Nuvarande regler	26
4.2	Erfarenheter av nuvarande sjuklöneperiod m.m.	28
4.3	Förlängning av sjuklöneperioden.....	30
4.4	Ikraftträdande och kostnader.....	32
5	Sjukpenninggrundande inkomst	33
5.1	Semesterlön och semesterersättning.....	33
5.2	Skattepliktiga förmåner och kostnadsersättningar	35
6	Föräldraförsäkringsfrågor	37
7	Avgiftsfrågor, m.m.....	38
8	Författningskommentar.....	40
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön.....	40
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	40
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring	42
8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter.....	42
8.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter	42
8.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.....	43
8.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	43
8.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild	

löneskatt på pensionskostnader	43	Prop. 1995/96:209
8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.	44	
BilagaFörteckning över remissinstanser som yttrat sig över SOU 1995:149 Försäkringsskydd vid sjukdom.....	45	
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 maj 1996	46	
Rättsdatablad.....	47	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1995/96:209

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,
2. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
3. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
4. lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter,
5. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
6. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
7. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
8. lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
9. lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs att 7 och 17 §§ lagen (1991:1047) om sjuklön skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Sjuklöneperioden omfattar den första dag arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande *tretton* kalenderdagarna i sjukperioden. En sjuklöneperiod börjar inte om arbetstagaren inte avhåller sig från arbete åt arbetsgivaren. En sjuklöneperiod som börjat löpa bryts om anställningen upphör.

Som sjukperiod anses sådan tid under vilken arbetstagaren i oavbruten följd lider av sjukdom som avses i 4 §.

Sjuklöneperioden omfattar den första dag arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande *tjugosju* kalenderdagarna i sjukperioden. En sjuklöneperiod börjar inte om arbetstagaren inte avhåller sig från arbete åt arbetsgivaren. En sjuklöneperiod som börjat löpa bryts om anställningen upphör.

¹ Senaste lydelse 1992:1701.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats skall sjuklöneperioden omfatta endast så många dagar att den tillsammans med en sjuklöneperiod hos samma arbetsgivare under den tidigare sjukperioden utgör *fjorton* kalenderdagar. Vid tillämpning av 6 § skall beaktas dagar i den tidigare sjuklöneperioden.

Om en sjukperiod börjar inom fem dagar från det en tidigare sjukperiod avslutats skall sjuklöneperioden omfatta endast så många dagar att den tillsammans med en sjuklöneperiod hos samma arbetsgivare under den tidigare sjukperioden utgör *tjugoåtta* kalenderdagar. Vid tillämpning av 6 § skall beaktas dagar i den tidigare sjuklöneperioden.

17 §²

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår inte beräknas överstiga 90 gånger det för året gällande basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för sjuklön enligt denna lag. Vid beräkningen av de sammanlagda lönekostnaderna bortses från avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt från skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår inte beräknas överstiga 100 gånger det för året gällande basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för sjuklön enligt denna lag. Vid beräkningen av de sammanlagda lönekostnaderna bortses från avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt från skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Regeringen föreskriver närmare villkor för försäkringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas i fråga om sjuklöneperiod som påbörjas efter ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1995:1480.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2, 4 a och 16 §§, 4 kap. 6 § samt 7 kap. 3 b § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar *eller andra skattepliktiga förmåner* som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärsarbete). *Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt.* Som inkomst av anställning räknas dock inte ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utom riket. I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärsarbete räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunal-skattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärsinkomster.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1994:746.

Som inkomst av annat förvärsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppjsjukförsäkring eller

Föreslagen lydelse

3 kap.
2 §²

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärsarbete). Som inkomst av anställning räknas dock inte ersättning från en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om arbetet har utförts i arbetsgivarens verksamhet utom riket. I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärsarbete räknas inte heller intäkt som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunal-skattelagen (1928:370) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 2–6 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärsinkomster. Som inkomst av annat förvärsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppjsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa för-

värvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenning-

trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärsarbete. Ersättning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som enligt 2 a § skall anses som inkomst av annat förvärsarbete samt ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet om ersättningen från en från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt basbelopp. Vid beräkning av sjuk-

grundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärsarbete som överstiger sju och en halv gånger basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärsarbete. Ersättning för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som enligt 2 a § skall anses som inkomst av annat förvärsarbete samt ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet om ersättningen från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt basbelopp. Vid beräkning av sjukpen-

penninggrundande inkomst av anställning bortses även från ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse), om ersättningen avser en sådan anställd och inte utgör ersättning för arbete för stiftelsens räkning. Detta gäller dock endast om de bidrag arbetsgivaren lämnat till stiftelsen varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda. Om arbetsgivaren är ett fåmansföretag eller ett fåmansägt handelsbolag skall vid beräkningen inte bortses från ersättning som stiftelsen lämnar till sådan företagsledare eller delägare i företaget eller denne närstående person som avses i punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall alltid bortses från ersättning från en vinstandelsstiftelse som härrör från bidrag som arbetsgivaren lämnat under åren 1988–1991.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. *Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med 8 § första–fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). När skäl föreligger får avvikelser ske från förmånsvärde som skattemyndig-*

ninggrundande inkomst av anställning bortses även från ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse), om ersättningen avser en sådan anställd och inte utgör ersättning för arbete för stiftelsens räkning. Detta gäller dock endast om de bidrag arbetsgivaren lämnat till stiftelsen varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda. Om arbetsgivaren är ett fåmansföretag eller ett fåmansägt handelsbolag skall vid beräkningen inte bortses från ersättning som stiftelsen lämnar till sådan företagsledare eller delägare i företaget eller denne närstående person som avses i punkt 14 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall alltid bortses från ersättning från en vinstandelsstiftelse som härrör från bidrag som arbetsgivaren lämnat under åren 1988–1991.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. *Semesterlön eller semesterersättning får inte inräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten till högre belopp än som motsvarar lön för utfört arbete utan sådan ersättning.* Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

heten bestämt enligt 5 § andra
 Nuvarande lydelse
 stycket lagen (1984:668) om upp-
 börd av socialavgifter från arbets-
 givare.

Föreslagen lydelse

4 a §³

Om den försäkrade av arbetsgi-
 varen erhåller skattepliktiga förmå-
 ner i form av lön, bil, bostad eller
 helt fri kost under sjukdom för
 samma tid som sjukpenningen av-
 ser, skall sjukpenning som utges till
 och med den nittionde dagen i
 sjukperioden minskas med det be-
 lopp som förmånerna under sjuk-
 dom överstiger 10 procent av vad
 den försäkrade skulle ha fått i mot-
 svarande förmåner om han varit i
 arbete och sjukpenning som utges
 för tid därefter minskas med för-
 månerna under sjukdom. Till den
 del förmånerna under sjukdom
 utges i förhållande till förmåner i
 arbete som för år räknat överstiger
 den högsta sjukpenninggrundande
 inkomst som kan beräknas enligt 2 §
 skall minskning dock endast ske
 med belopp som överstiger 85 pro-
 cent av förmånerna i arbete när
 sjukpenning utges från och med den
 andra till och med den nittionde
 dagen och 75 procent av för-
 månerna i arbete för tid därefter.

Om den försäkrade av arbetsgi-
 varen erhåller lön under sjukdom
 för samma tid som sjukpenningen
 avser, skall sjukpenning som utges
 till och med den nittionde dagen i
 sjukperioden minskas med det be-
 lopp som lönen under sjukdom
 överstiger 10 procent av vad den
 försäkrade skulle ha fått i lön om
 han varit i arbete och sjukpenning
 som utges för tid därefter minskas
 med hela lönen under sjukdom. Till
 den del lönen under sjukdom utges i
 förhållande till lön i arbete som för
 år räknat överstiger den högsta
 sjukpenninggrundande inkomst som
 kan beräknas enligt 2 § skall minsk-
 ning dock endast ske med belopp
 som överstiger 85 procent av lönen i
 arbete när sjukpenning utges från
 och med den andra till och med den
 nittionde dagen och 75 procent av
 lönen i arbete för tid därefter.

Vid tillämpning av bestämmelserna i första stycket skall ersättning som
 utges på grund av förmån av fri gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt
 grunder som fastställs i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorga-
 nisationer anses som lön under sjukdom från arbetsgivare.

Det belopp varmed minskning
 skall göras avrundas till närmast
 lägre hela krontal. Avräkning skall i
 första hand göras vid utbetalning av
 sjukpenning som avser samma tid
 som de förmåner under sjukdom
 som föranlett minskningen men får
 också göras vid närmast följande ut-
 betalning av sjukpenning.

Det belopp varmed minskning
 skall göras avrundas till närmast
 lägre hela krontal. Avräkning skall i
 första hand göras vid utbetalning av
 sjukpenning som avser samma tid
 som den lön under sjukdom som
 föranlett minskningen men får också
 göras vid närmast följande ut-
 betalning av sjukpenning.

³ Senaste lydelse 1995:1478.

16 §⁴

Om en arbetstagare har rätt till lön under sjukdom enligt statliga, kom-
 munala eller landstingskommunala bestämmelser, kan regeringen föreskriva

undantag helt eller delvis från bestämmelserna om rätt till sjukpenning.

I den mån sådant undantag inte har föreskrivits får arbetsgivaren i den ordning regeringen bestämmer uppbära arbetstagarens sjukpenning till den del den inte överstiger den utbetalda lönen.

En överenskommelse, som innebär att en arbetsgivare som har utgivit lön till en arbetstagare under sjukdom har rätt att uppbära dennes sjukpenning, är bindande för försäkringskassan om den har form av kollektivavtal och på arbetstagsidan har slutits eller godkänts av en organisation som är att anse som huvudorganisation. Ett sådant kollektivavtal får en arbetsgivare som är bunden av avtalet efter överenskommelse åberopa även i fråga om arbetstagare som inte omfattas av avtalet men sysselsätts i arbete som avses i det. Regeringen får meddela föreskrifter om sjukpenningberäkning och handläggning av sjukfall för arbetstagare hos staten som omfattas av sådant avtal.

Regeringen får även meddela föreskrifter om sjukpenningberäkning för arbetstagare med statligt reglerad anställning som är anställda hos en annan arbetsgivare än staten och som omfattas av sådant kollektivavtal som anges i tredje stycket.

Har en försäkrad drabbats av sjukdom utom riket och därvid erhållit underhåll genom utrikesförvaltningens försorg får förvaltningen i den ordning regeringen bestämmer från försäkringskassan erhålla den försäkrades sjukpenning, i den mån den inte överstiger vad som har utgivits i underhåll.

Sjukpenning som betalas ut enligt denna paragraf till en arbetsgivare skall minskas med *skattepliktiga förmåner i form av lön, bil, bostad och helt fri kost* under sjukdom som arbetsgivaren utger till arbetstagaren för samma tid som sjukpenningen avser, dock endast med den del av *förmånerna* under sjukdom som överstiger 85 procent av *motsvarande förmåner* i arbete när sjukpenning utges från och med den andra till och med den nittionde dagen och 75 procent av *förmånerna* i arbete för tid därefter. Härvid har bestämmelserna i 4 a § andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

Sjukpenning som betalas ut enligt denna paragraf till en arbetsgivare skall minskas med lön under sjukdom som arbetsgivaren utger till arbetstagaren för samma tid som sjukpenningen avser, dock endast med den del av *lönen* under sjukdom som överstiger 85 procent av *lönen* i arbete när sjukpenning utges från och med den andra till och med den nittionde dagen och 75 procent av *lönen* i arbete för tid därefter. Härvid har bestämmelserna i 4 a § andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

⁴ Senaste lydelse 1995:1478.

4 kap.
6 §⁵

Hel föräldrapenning utgör lägst 60 kronor om dagen (garantinivå).

Föräldrapenning för de första 180 dagarna utges med belopp motsvarande föräldrarnas sjukpenning, beräknad enligt femte stycket, om föräldern under

minst 240 dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härfor har varit försäkrad för en sjukpenning över garantinivån och skulle ha varit det om försäkringskassan känt till samtliga förhållanden.

Utöver vad som anges i andra stycket utges föräldrapenning för 180 dagar med belopp motsvarande föräldrarnas sjukpenning, beräknad enligt femte stycket, och 90 dagar med belopp enligt garantinivån.

Vid flerbarnsbörd utges föräldrapenning enligt 3 § andra stycket för 90 dagar med belopp motsvarande föräldrarnas sjukpenning, beräknad enligt femte stycket, och 90 dagar med belopp enligt garantinivån.

När föräldrapenning enligt andra–fjärde styckena skall utges med belopp motsvarande föräldrarnas sjukpenning, skall beräkningen ske enligt 3 kap. med undantag av 5 § fjärde–sjunde styckena samt 10 a och 10 b §§. Därvid skall dock föräldrapenning för dag beräknas efter 85 procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med 365,

a) för föräldrar som gemensamt har vårdnaden om ett barn eller, vid flerbarnsbörd, barnen, för de första 30 dagarna för vardera föräldern,

b) för en förälder som ensam har vårdnaden om ett barn eller, vid flerbarnsbörd, barnen, för de första 60 dagarna, eller

c) om den andra föräldern på grund av sjukdom eller handikapp varaktigt saknar förmåga att vårda ett barn eller, vid flerbarnsbörd, barnen, för de första 60 dagarna. Föräldrapenning för tid därutöver skall för dag beräknas efter 75 procent av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten, delad med 365.

Utän hinder av vad som föreskrivs i andra–fjärde styckena skall, om föräldrarnas sjukpenninggrundande inkomst har sänkts enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 5, föräldrapenningen till dess barnet fyller två år beräknas lägst på grundval av den sjukpenninggrundande inkomst som gällde innan

⁵ Senaste lydelse 1995:1478.

sänkningen skedde eller den högre inkomst som löneutvecklingen inom yrkesområdet därefter föranleder, om föräldern avstår från förvärsarbete för vård av barn. Är kvinnan gravid på nytt innan barnet uppnått ett år och nio månaders ålder, skall föräldrapenningen även fortsättningsvis beräknas på motsvarande sätt. Detsamma gäller vid adoption av barn som sker inom två år och sex månader efter det att det föregående barnet fötts eller adopterats.

7 kap.
3 b §⁶

Försäkringskassan skall, när det kan anses nödvändigt för bedömningen av om rätt till förtidspension föreligger, begära att den försäkrade genomgår undersökning av viss läkare eller genomgår annan utredning såsom arbetsprovning eller arbetsträning, för bedömning av den försäkrades medicinska tillstånd, arbetsförmågan och behovet av och möjligheterna till rehabilitering.

När det kan anses nödvändigt för bedömning av rätt till förtidspension, skall försäkringskassan även

1. infordra utlåtande av viss läkare eller annan sakkunnig,
 2. göra förfrågan hos den försäkrade, den försäkrades arbetsgivare, läkare eller någon annan som kan antas kunna lämna nödvändiga uppgifter,
 3. besöka den försäkrade, samt
 4. undersöka om den försäkrade efter sådan åtgärd som avses i 7 b § eller 22 kap., helt eller delvis försörja sig själv genom arbete.
4. undersöka om den försäkrade efter sådan åtgärd som avses i 3 kap. 7 b § eller 22 kap. helt eller delvis kan försörja sig själv genom arbete.

Försäkringskassan skall i samband med beslut om förtidspension också bedöma om förnyad utredning av arbetsförmågan skall göras efter viss tid.

Försäkringskassan kan även under tid som pension utges vidta åtgärder enligt första och andra styckena. Innan beslut fattas om medicinsk utredning enligt första eller andra stycket skall försäkringsläkarens bedömning inhämtas.

För kostnader som den enskilde har med anledning av sådan utredning som avses i första och andra styckena lämnas ersättning i enlighet med vad regeringen eller, efter regeringen bemyndigande, Riksförsäkringsverket föreskriver.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.
 2. I fråga om sjukpenning och föräldrapenning som avser tid före ikraftträdandet tillämpas 3 kap. 2, 4 a och 16 §§ respektive 4 kap. 6 § i sina äldre lydelse.
 3. Om sjukanmälan har gjorts före ikraftträdandet tillämpas 3 kap. 8 § i sin äldre lydelse.

⁶ Senaste lydelse 1995:508.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Prop. 1995/96:209

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 och 6 §§ lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

5 §

För den som är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring utgörs livränteunderlaget av hans sjukpenninggrundande inkomst enligt 3 kap. 2 § nämnda lag vid den tidpunkt från vilken livräntan skall utges eller den inkomst som då skulle ha utgjort hans sjukpenninggrundande inkomst, om försäkringskassan hade känt till samtliga förhållanden.

Vid tillämpningen av första stycket gäller följande avvikelser från bestämmelserna i 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring. Vid beräkningen skall också andra skattepliktiga förmåner än pengar beaktas. Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt. Semesterlön och semesterersättning skall medräknas utan den begränsning som anges i 3 kap. 2 § tredje stycket lagen om allmän försäkring. Inkomst i form av skattepliktiga förmåner skall värderas på det sätt som är föreskrivet för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring.

6 §

För den som inte är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring men likväl har inkomst av förvärvsarbete utgörs livränteunderlaget av den inkomst som skulle ha utgjort sjukpenninggrundande inkomst för honom enligt 3 kap. 2 § nämnda lag, om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 6 000 kronor.

För den som inte är sjukpenningförsäkrad enligt 3 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring men likväl har inkomst av förvärvsarbete utgörs livränteunderlaget av den inkomst som med tillämpning av 5 § skulle ha beräknats för honom om han hade varit sjukpenningförsäkrad, dock lägst 6 000 kronor.

¹ Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Äldre bestämmelser tillämpas fortfarande i fråga om livränta som börjat utges före ikraftträdandet.

Prop. 1995/96:209

¹ Lagen omtryckt 1993:357.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter

Prop. 1995/96:209

Häriigenom föreskrivs att 2 § lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Den som uppbär sådan inkomst som avses i 3 § skall på avgiftsunderlaget för varje år betala allmänna egenavgifter i form av

1. pensionsavgift med 1 procent,
2. sjukförsäkringsavgift med 3,95 procent.
2. sjukförsäkringsavgift med 5,95 procent.

Avgifterna avrundas var för sig till närmast hela hundratal kronor. Avgift som slutar på 50 kronor avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. De nya bestämmelserna tillämpas på avgiftspliktig inkomst som uppbärs från och med den 1 januari 1998. I fråga om avgiftspliktig inkomst som uppbärs under år 1997 är sjukförsäkringsavgiften 4,95 procent.

3. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1996 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1996 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. En motsvarande fördelning skall göras om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 1997.

¹ Senaste lydelse 1995:1493.

Prop. 1995/96:209

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Prop. 1995/96:209

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 2 kap. 1 § samt 3 kap. 1 och 4 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Avgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare och egenavgifter av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § eller 11 kap. 3 § nämnda lag.

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra stycket och femte stycket lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. Vid tillämpning av denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare sägs om iakttagande av förhandsbesked.

Föreslagen lydelse

1 kap.
2 §²

Avgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare och egenavgifter av den som är försäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och har inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § eller 11 kap. 3 § nämnda lag. *Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 § och 2 a § lagen om allmän försäkring skall även likställas inkomst för eget arbete i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar.*

Vid tillämpning av denna lag skall, även om ett anställningsförhållande inte föreligger, den som har utgett sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket eller 11 kap. 2 § första stycket m, andra stycket och femte stycket lagen om allmän försäkring är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare. *Med inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring skall i denna lag likställas inkomst i form av andra skattepliktiga förmåner än pengar samt kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt.* Vid tillämpning av denna lag gäller vidare vad som i 22 c § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare sägs om iakttagande av förhandsbesked.

¹ Lagen omtryckt 1989:633.

² Senaste lydelse 1992:683.

2 kap.
1 §³

En arbetsgivare skall på det avgiftsunderlag som anges i 3–5 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgiften med 5,28 procent,	1. sjukförsäkringsavgift med 2,94 procent,
2. folkpensionsavgift med 5,86 procent,	
3. tilläggsavgift med 13,00 procent,	
4. delpensionsavgift med 0,20 procent,	
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent,	
6. arbetsmarknadsavgift med 5,42 procent,	
7. arbetarskyddsavgift med 0,17 procent,	
8. lönegarantiavgift med 0,25 procent.	

Arbetsgivare som avses i 1 kap. 2 § andra stycket skall dock beträffande ersättning som avses i 11 kap. 2 § första stycket m och femte stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring betala endast tilläggsavgift.

3 kap.
1 §⁴

En försäkrad som avses i 1 kap. 2 § skall på det avgiftsunderlag som anges i 3–5 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 5,82 procent,	1. sjukförsäkringsavgift med 3,62 procent,
2. folkpensionsavgift med 6,03 procent,	
3. tilläggsavgift med 13,00 procent,	
4. delpensionsavgift med 0,20 procent,	
5. arbetsskadeavgift med 1,40 procent,	
6. arbetsmarknadsavgift med 3,30 procent.	

4 §⁵

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 1, 5 och 6 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 1, 5 och 6 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Med inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 § och 2 a § lagen om allmän försäkring skall även likställas andra skattepliktiga förmåner än pengar.

Grunden för beräkning av avgift enligt 1 § 2–4 utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 11 kap. 3 § lagen om allmän försäkring.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

³ Senaste lydelse 1995:1492.

⁴ Senaste lydelse 1995:1492.

⁵ Senaste lydelse 1995:514.

Föreslagen lydelse

2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 1 § tillämpas i fråga om avgiftspliktig ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 1998. På avgiftspliktig ersättning som betalas ut under år 1997 är sjukförsäkringsavgiften 4,04 procent.

3. De nya bestämmelserna i 3 kap. 1 § tillämpas på inkomster som uppbärs från och med den 1 januari 1998. I fråga om inkomster som uppbärs under år 1997 är sjukförsäkringsavgiften 4,72 procent. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1996 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1996 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. En motsvarande fördelning skall göras om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 1997.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Prop. 1995/96:209

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Allmän löneavgift tas ut med 1,5 procent av underlaget och till-faller staten.

Föreslagen lydelse

3 §

Allmän löneavgift tas ut med 3,70 procent av underlaget och till-faller staten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. Den nya bestämmelsen tillämpas på lön i pengar eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut från och med den 1 januari 1998. På lön i pengar eller annan ersättning som betalas ut under år 1997 skall allmän löneavgift tas ut med 2,60 procent.

3. Den nya bestämmelsen tillämpas också på inkomst enligt 2 § som uppbärs från och med den 1 januari 1998. I fråga om inkomster som uppbärs under år 1997 är den allmänna löneavgiften 2,60 procent. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1996 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1996 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. En motsvarande fördelning skall göras om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 1997.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Prop. 1995/96:209

Häriigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 21,39 procent på

1. lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre,

2. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

3. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen tecknats i enlighet med vad som anges i punkt 20 e första stycket b av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370),

4. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

5. ersättning som utgår enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kol-

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 23,52 procent på

1. lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre,

2. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

3. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen tecknats i enlighet med vad som anges i punkt 20 e första stycket b av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370),

4. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

5. ersättning som utgår enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kol-

lektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:688.

² Lydelse enligt prop. 1995/96:152.

till förtidspension eller till sjukbidrag,

6. ersättning som utgår på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning som avses i första stycket.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 3–5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter med undantag av 4 § första stycket 2 och 13.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 6 skall bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmäls till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

2 §³

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 21,39 procent på inkomst enligt kommunalskattelagen (1928:370) av annan näringsverksamhet här i landet än sådan aktiv näringsverksamhet som avses i 11 kap. 3 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring (passiv näringsverksamhet) samt, om den skattskyldige före årets början fyllt 65 år eller inte fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension eller avlidit under året, på inkomst som avses i 3 kap. 4 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter samt vidare på er-

lektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement

till förtidspension eller till sjukbidrag,

6. ersättning som utgår på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst.

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 23,52 procent på inkomst enligt kommunalskattelagen (1928:370) av annan näringsverksamhet här i landet än sådan aktiv näringsverksamhet som avses i 11 kap. 3 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring (passiv näringsverksamhet) samt, om den skattskyldige före årets början fyllt 65 år eller inte fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension eller avlidit under året, på inkomst som avses i 3 kap. 4 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter

ersättning som utgår enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i punkt 12 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda anvisningspunkt till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som

ersättning som utgår enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i punkt 12 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda anvisningspunkt till den del ersättningen utgår i form av engångsbelopp som

³ Senaste lydelse 1994:1924.

inte utgör compensation för mistad inkomst. Skatt beräknas inte på sådana inkomster för vilka den skattskyldige skall betala egenavgifter enligt 3 kap. 4 § lagen om socialavgifter. Bedömningen om näringsverksamhet är aktiv eller passiv görs för en förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

inte utgör compensation för mistad inkomst. Skatt beräknas inte på sådana inkomster för vilka den skattskyldige skall betala egenavgifter enligt 3 kap. 4 § lagen om socialavgifter. Bedömningen om näringsverksamhet är aktiv eller passiv görs för en förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 3 kap. 5 § lagen om socialavgifter.

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. Den nya bestämmelsen i 1 § tillämpas på lön eller annan ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 1998. På lön eller annan ersättning som betalas ut under år 1997 skall särskild löneskatt tas ut med 22,42 procent.

3. Den nya bestämmelsen i 2 § tillämpas på inkomst enligt 2 § som uppbärs från och med den 1 januari 1998. I fråga om inkomster som uppbärs under år 1997 är den särskilda löneskatten 22,42 procent. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1996 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1996 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. En motsvarande fördelning skall göras om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 1997.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

Prop. 1995/96:209

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som utfäst en tjänstepension skall till staten betala särskild löneskatt med 21,39 procent på kostnaden för pensionsutfästelsen, beräknad enligt 2 §.

Den som utfäst en tjänstepension skall till staten betala särskild löneskatt med 23,52 procent på kostnaden för pensionsutfästelsen, beräknad enligt 2 §.

I fråga om handelsbolag och europeisk ekonomisk intressegruppering är dock delägarna respektive medlemmarna skattskyldiga.

3 §²

En enskild person eller ett dödsbo som medges avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) skall för det beskattningsåret till staten betala särskild löneskatt med 21,39 procent på avgiften.

En enskild person eller ett dödsbo som medges avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt punkt 21 av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) skall för det beskattningsåret till staten betala särskild löneskatt med 23,52 procent på avgiften.

Detsamma gäller för enskild person som medges avdrag för inbetalning på pensionssparkonto enligt nämnda anvisningspunkt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. Den nya bestämmelsen i 1 § tillämpas på kostnad för pensionsutfästelse som beräknas på beskattningsunderlag som hänför sig till tid från och med den 1 januari 1998. På kostnad för pensionsutfästelse som beräknas på beskattningsunderlag som hänför sig till kalenderåret 1997 skall särskild löneskatt tas ut med 22,42 procent. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter utgången av år 1996 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsunderlaget anses hänförlig till tiden efter utgången av år 1996 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret. En motsvarande fördelning skall göras om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 1997.

3. Den nya bestämmelsen i 3 § tillämpas på avgift som betalats från och med den 1 januari 1998. På avgift som betalats under år 1997 skall särskild löneskatt tas ut med 22,42 procent.

¹ Senaste lydelse 1994:1926.² Senaste lydelse 1994:1926.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4–6 §§ lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder skatteplikt när premie mottas. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 43,47 procent av underlaget.

Har ett försäkringsföretag för visst år tagit ut för hög preliminär premie för försäkring som avses i 3 § första stycket, skall beskattningsunderlaget för nästföljande år sättas ned med belopp som motsvarar för högt uttagen premie.

För skattskyldiga som avses i 3 § andra och tredje styckena inträder skatteplikt vid utbetalning som där sägs.

Beskattningsunderlaget utgörs av utbetalt belopp. Skatten uppgår till 76,90 procent av underlaget.

För skattskyldiga som avses i 3 § fjärde stycket inträder skatteplikt vid betalning av premie. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av betald premie. Skatten uppgår till 76,90 procent av underlaget.

Föreslagen lydelse

4 §¹

För skattskyldiga som avses i 3 § första stycket inträder skatteplikt när premie mottas. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av mottagen premie. Skatten uppgår till 44,66 procent av underlaget.

5 §²

Beskattningsunderlaget utgörs av utbetalt belopp. Skatten uppgår till 80,72 procent av underlaget.

6 §³

För skattskyldiga som avses i 3 § fjärde stycket inträder skatteplikt vid betalning av premie. Beskattningsunderlaget utgörs av 95 procent av betald premie. Skatten uppgår till 80,72 procent av underlaget.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

2. Den nya bestämmelsen i 4 § tillämpas på premie som mottas och avser tid efter utgången av år 1997. För premie som mottas under år 1997 och avser detta år tas särskild premieskatt ut med 44,17 procent.

3. Den nya bestämmelsen i 5 § tillämpas på belopp som utbetalas och avser tid efter utgången av år 1997. På belopp som utbetalas under år 1997 och avser detta år tas särskild premieskatt ut med 79,11 procent.

4. Den nya bestämmelsen i 6 § tillämpas på premie som betalas och avser tid efter utgången av år 1997. För premie som betalas under år 1997 och avser detta år tas särskild premieskatt ut med 79,11 procent.

Prop. 1995/96:209

¹ Senaste lydelse 1994:1925.

² Senaste lydelse 1994:1925.

³ Senaste lydelse 1994:1925.

3 Ärendet och dess beredning

I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1995/96:150) aviserade regeringen ett förslag om förlängning av arbetsgivarperioden (sjuklöneperioden) från 14 till 28 dagar fr.o.m. år 1997. Ett sådant förslag läggs fram i det följande.

Frågan om vilka ersättningar som skall ingå i beräkningsunderlaget för bl.a. sjuk- och föräldrapenning har utretts av Sjuk- och arbetsskadekommittén (tidigare Sjuk- och arbetsskadeberedningen, S 1993:07). I nya direktiv (1995:54) framhölls särskilt att beredningen skulle uppmärksamma de olika semesterersättningar som finns samt skattepliktiga förmåner och skattepliktiga kostnadsersättningar. En utgångspunkt för beredningens förslag skulle därvid vara vad som angavs i 1995 års budgetproposition om att reglerna för beräkning av sjukpenninggrundande inkomst borde förändras så att en besparing på 500 miljoner kronor uppnås fr.o.m. år 1997. Av direktiven framgick vidare att beredningen, mot bakgrund av vad som angavs i budgetpropositionen om behovet av ytterligare sparåtgärder, borde pröva möjligheterna att utforma reglerna för beräkning av förmånsgrundande inkomst så att en större besparing skulle uppnås.

I Sjuk- och arbetsskadekommitténs delbetänkande Försäkringsskydd vid sjukdom (SOU 1995:149) har kommittén lagt fram vissa förslag om regelförändringar vad avser semesterlön och motsvarande ersättningar samt skattepliktiga förmåner och skattepliktiga kostnadsersättningar. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga*. Remissvaren finns tillgängliga i Socialdepartementet (dnr S96/289).

Regeringen har i vårpropositionen aviserat förslag att sjukpenninggrundande inkomst skall beräknas enligt förslagen från Sjuk- och arbetsskadekommittén. Regeringen beräknade därvid att denna åtgärd kommer att innebära en besparing om 800 miljoner kronor per år som fördelar sig lika mellan sjuk- och föräldraförsäkringen.

I vårpropositionen aviserades också förslag om att slopa den förhöjda ersättningen som utges under 60 dagar inom föräldraförsäkringen i samband med barns födelse eller adoption. Även förslag i denna fråga läggs fram i det följande.

Riksdagen har vidare beslutat enligt förslag i den ekonomisk-politiska propositionen hösten 1994 om en successiv höjning av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift med en procentenhet per år fram t.o.m. år 1998 (prop. 1994/95:25, bet. 1994/95:FiU1, rskr. 1994/95:141). För att fullfölja tidigare principbeslut och gjorda aviseringar avseende vissa avgifts- och skattefrågor (prop. 1995/96:150, prop. 1995/96:198) föreslås nu höjningar fr.o.m. år 1997 och år 1998 av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift, sänkt avgiftsuttag avseende socialavgifter samt höjning av den allmänna löneavgiften, de särskilda löneskatterna och den särskilda premieskatten för grupplivförsäkringar, m.m.

Lagrådet

De framlagda lagförslagen förutom de som avser lagen (1962:381) om allmän försäkring och lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring hör till Lagrådets granskningsområde. Med beaktande av att lagförslagen endast avser ändrade avgifts- och skattesatser samt andra justeringar av lagtekniskt enkel beskaffenhet skulle enligt regeringens bedömning Lagrådets hörande sakna betydelse. Lagrådets yttrande över lagförslagen har därför inte inhämtats.

4 Förlängd sjuklöneperiod

4.1 Nuvarande regler

Regler om sjuklön infördes den 1 januari 1992 bl.a. för att öka arbetsgivarens ansvar för de anställdas arbetsmiljö och hälsa samt för att tillförsäkra de anställda en mer rättvis kompensation för inkomstförluster till följd av sjukdom.

Lagen (1991:1047) om sjuklön (SjLL) utgör grunden för sjukersättning vid korta sjukdomsfall för anställda. Enligt lagen ges arbetstagaren rätt att under de första 14 dagarna av varje sjukdomsfall (sjuklöneperioden) behålla en viss del av lön och andra anställningsförmåner. För den första dagen i sjuklöneperioden betalas ingen ersättning (karensdag). För de återstående dagarna i sjuklöneperioden har den anställde rätt att behålla 75 procent av lön och andra anställningsförmåner.

Om en ny sjukperiod börjar inom fem kalenderdagar från det att en tidigare sjukperiod avslutats skall den enligt SjLL betraktas som en fortsättning på den tidigare sjuklöneperioden när det gäller karensdag och avgränsningen av sjuklöneperioden.

Den anställdes rätt till sjuklön enligt SjLL gäller fr.o.m. den första dagen av anställningstiden. Den som är anställd kortare tid än en månad har dock rätt till sjuklön bara om vissa kvalifikationsvillkor är uppfyllda. Uppdragstagare och egenföretagare omfattas inte av sjuklönesystemet.

SjLL inskränker inte den rätt till sjuklön som kan finnas enligt någon annan lag. En sådan rätt har sjömän enligt sjömanslagen (1973:282). Dessa bestämmelser medför rätt till full lön vid sjukdom och under längre tid än vad som följer av SjLL.

SjLL är tvingande till den anställdes förmån. Från vissa av lagens regler får dock avvikelser göras genom kollektivavtal som på arbetstagarsidan slutits eller godkänts av en sådan central arbetstagarorganisation som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Bl.a. får den närmare beräkningen av lönen och andra anställningsförmåner ske utifrån bransch-

och arbetsanpassade avtalsbestämmelser. Någon principiell avvikelse från lagens sjuklönenivåer är inte avsedd.

Den anställdes rätt till sjuklön bygger enligt SjLL på att anmälan om sjukfallet görs till arbetsgivaren. Den anställde skall enligt lagen lämna arbetsgivaren en skriftlig försäkran om att han varit sjuk och i vilken omfattning sjukdomen satt ned arbetsförmågan.

Fr.o.m. den sjunde kalenderdagen efter sjukanmälningsdagen skall arbetstagaren enligt SjLL styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom läkarintyg. Ett intyg som arbetstagaren visar arbetsgivaren behöver inte innehålla närmare uppgifter om sjukdomen om inte annat överenskommit genom kollektivavtal. Om det finns särskilda skäl kan försäkringskassan enligt SjLL ålägga den anställde att styrka nedsättningen av arbetsförmågan genom läkarintyg, antingen i ett pågående sjukdomsfall fr.o.m. en tidigare dag än den sjunde kalenderdagen efter sjukanmälningsdagen eller fr.o.m. den första dagen i varje kommande sjukperiod.

Tystnadsplikt gäller i arbetsgivarens personaladministrativa verksamhet med avseende på uppgifter om den anställdes hälsotillstånd eller personliga förhållanden i övrigt som har lämnats genom försäkran för sjuklön eller genom intyg av läkare.

Arbetsgivaren skall enligt SjLL lämna uppgift om sjukdomsfall som gett en anställd hos honom rätt till sjuklön. Vidare skall arbetsgivaren till försäkringskassan anmäla sjukdomsfall som har gett rätt till sjuklön och som fortsätter efter sjuklöneperiodens utgång.

Enligt SjLL begränsas antalet karensdagar till tio under en tolv-månadersperiod. Antalet karensdagar beräknas i förhållande till sjuklön från varje arbetsgivare för sig och i förhållande till sjukpenning för sig.

Efter ansökan av en anställd som på grund av sjukdom kan antas komma att vara borta från arbetet i särskilt stor omfattning kan försäkringskassan besluta att särskilda bestämmelser skall gälla för en sådan arbetstagare och dennes arbetsgivare. Ett beslut varigenom kassan bifallit en sådan ansökan medför dels att den anställde har rätt till sjuklön efter en kompensationsnivå om 75 procent också för den första dagen i varje sjuklöneperiod, dels att ersättning kan betalas till arbetsgivaren från sjukförsäkringen för kostnader för sjuklön till den anställde. Ersättningen utbetalas av kassan efter skriftlig ansökan av arbetsgivaren och avser hela sjuklöneperioden.

Företag med en viss högsta lönekostnad har enligt SjLL en möjlighet att försäkra sig hos försäkringskassan mot sjuklönekostnader avseende tid fr.o.m. den tredje ersättningsdagen. Rätt att teckna en sådan försäkring har arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår – exklusive sociala avgifter och särskild löneskatt – inte beräknas överstiga summan av 90 gånger det för respektive år gällande basbeloppet.

Om det uppkommer en tvist mellan en anställd och en arbetsgivare om rätt till sjuklön och tvisten gäller frågan om den anställdes arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom, nedsättningens omfattning eller om ett arbetstagarförhållande föreligger, kan försäkringskassan enligt SjLL betala ersättning till den anställde, s.k. sjuklönegaranti. Ersättningen betalas, efter ansökan av den anställde, med skäligt belopp om det är sannolikt att han eller hon har rätt till den begärda sjuklönen eller del därav. I den

utsträckning som ersättning betalas inträder försäkringskassan i den anställdes rätt gentemot arbetsgivaren.

För arbetstagares fordran på sjuklön gäller vanliga regler avseende lönefordran. Enligt SjLL skall mål mellan arbetstagare och arbetsgivare om tillämpning av lagen handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister. I tvist om rätt till sjuklön skall försäkringskassan på begäran av arbetsgivare, arbetstagare, arbetstagarorganisation eller domstol yttra sig i frågan om arbetstagarens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom eller om nedsättningens omfattning.

Inom EU finns bestämmelser som syftar till att samordna medlemsländernas regler för social trygghet. Dessa bestämmelser finns framför allt i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen och i rådets förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpning av förordning nr 1408/71. En person som enligt förordning nr 1408/71 skall vara omfattad av svensk lagstiftning skall betraktas som försäkrad i Sverige för de förmåner som omfattas av förordningen. EG-domstolen har ansett sjuklön vara en sådan förmån vid sjukdom som anges i förordning nr 1408/71. Förordningen gäller även inom Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet (EES). Det innebär att reglerna också tillämpas i förhållande till medborgare i Island, Liechtenstein och Norge.

4.2 Erfarenheter av nuvarande sjuklöneperiod

Sjuklönesystemet infördes av framför allt följande skäl. Det skall skapa ett effektivare sätt att administrera den korta sjukfrånvaron. Det avses också innebära förutsättningar för att ge en mer rättvis kompensation för inkomstförluster till följd av sjukdom. Genom att på ett differentierat sätt öka arbetsgivarnas kostnader bör det dessutom stimulera till förebyggande arbetsmiljöinsatser liksom till tidiga och aktiva rehabiliteringsåtgärder.

Riksförsäkringsverket (RFV) har i en rapport, Effekter och resultat av sjuklöneperioden, karensdagen och sänkta kompensationsnivåer inom sjukpenningförsäkringen (RFV ANSER 1995:14), till regeringen i september 1995 bl.a. redovisat erfarenheter av sjuklöneperioden. Rapporten bygger på uppföljningar som gjorts av försäkringskassorna, en telefonenkät till 3 000 personer samt en enkätundersökning till enskilda arbetsgivare och arbetstagarorganisationer.

Svaren i enkätundersökningen avseende enskilda arbetsgivare och arbetstagarorganisationer visar tydligt att sjuklöneperiodens effekter måste ses mot bakgrund av att situationen på arbetsmarknaden blivit allt hårdare under 1990-talet. Korttidsanställningar har blivit allt vanligare. Detta kan dock inte hänföras till sjuklöneperioden utan torde snarare vara en effekt av det ekonomiska läget. Däremot påpekar flera arbetsgivare och arbetstagarorganisationer att arbetsgivarna på grund av ökade personalkostnader är mer noggranna vid rekrytering. Nyrekryteringen är dock på grund av sysselsättningsläget inte så omfattande varför erfarenheterna är begränsade.

Slutsatsen i rapporten är att sjuklöneperioden ur administrativ synvinkel fungerar tillfredsställande. Den har ökat arbetsgivarnas ansvar för kostnaderna och medverkat till att förenkla administrationen av de korta sjukfallen. Antalet sjukfall som administreras av försäkringskassorna har minskat från 8,4 miljoner år 1991 till 0,9 miljoner år 1994.

Erfarenheterna pekar också på att inkomstkompensationen blivit mer anpassad till det aktuella inkomstbortfallet genom att löneavdragen anpassats till branschvisa förhållanden eller till situationen på enskilda arbetsplatser.

Ökningen av antalet korttidsanställningar innebär problem vid tillämpningen av SjLL. Hos försäkringskassorna innebär det ett ökat arbete dels genom att antalet sjukfall med sjukpenning blir fler, dels genom de allt vanligare diskussionerna om huruvida återkommande korttidsanställda skall ha rätt till sjuklön eller rätt till sjukpenning. Inom landsting och kommuner finns det t.ex. arbetstagare som varit anställda dag för dag under så lång tid som tre år.

Riksdagen har nyligen beslutat att vid beräkning av om rätt till sjuklön föreligger skall, när fråga är om sammanräkning av flera anställningar hos samma arbetsgivare, samtliga anställningar medräknas så länge inte tiden mellan respektive anställning överstiger fjorton dagar (prop. 1995/96:69, bet. 1995/96:SfU2, rskr. 1995/96:87). De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 1996.

Rätt till sjuklön har den som omfattas av ett anställningsförhållande. Uppdragstagare och egna företagare omfattas inte av sjuklönelagen. För dessa grupper gäller sjukpenningreglerna enligt lagen om allmän försäkring från första dagen. Det har visat sig att det inom vissa områden är svårt att klassificera vad som är anställnings- respektive uppdragsförhållande.

Arbetsgivarnas rapportering till försäkringskassorna fungerar inte tillfredsställande. Detta gäller såväl korta avslutade sjukfall som sådana sjukfall som fortgår efter sjuklöneperioden. Av statistik från RFV framgår att ca 65 procent av antalet arbetsgivare med färre än 50 anställda inte aviserat någon sjuklöneperiod under åren 1992 – 1995. RFV har vidare konstaterat att ca 100 arbetsgivare med 50 anställda eller fler inte har aviserat någon sjuklöneperiod. Statistiken avsåg arbetsgivare som fanns registrerade i ADB-register i december månad 1995. Med anledning av dessa uppgifter har RFV initierat en särskild genomgång av de företag med mer än 50 anställda som inte aviserat någon sjuklöneperiod.

Av en undersökning som gjordes av Malmöhus läns allmänna försäkringskassa i slutet av år 1993 framgick att av de företag som inte rapporterat var ca 8 procent inte längre aktiva. Av övriga företag angav en tredjedel att inga sjuklöneperioder funnits att rapportera och två tredjedelar att man inte haft tillräcklig information och kunskap för att rapportera.

Enligt RFV:s rapport verkar arbetsgivarnas insatser inom det förebyggande arbetsmiljöarbetet och rehabiliteringen inte ha förstärkts på grund av sjuklöneperioden. Varken arbetsgivarna eller arbetstagarnas organisationer har i enkätundersökningen entydigt framfört detta. Däremot anser nästan 60 procent av arbetsgivarna att sjuklöneperioden inneburit ett något ökat

intresse för förebyggande åtgärder. Bland arbetstagarorganisationerna anser dock endast något över 10 procent att så varit fallet.

Prop. 1995/96:209

4.3 Förlängning av sjuklöneperioden

Regeringens förslag: Arbetsgivaren ges ett lagstadgat ansvar för att utge ersättning till en arbetstagare i form av sjuklön under de första 28 dagarna av ett sjukdomsfall (sjuklöneperioden). Den särskilda försäkringen för kostnader för sjuklön skall kunna tecknas av arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår inte beräknas överstiga 100 gånger det för året gällande basbeloppet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt vad som framkommit av bl.a. RFV:s uppföljning har införandet av en sjuklöneperiod inneburit stora fördelar för både den enskilde, arbetsgivaren och försäkringskassan. Bl.a. har den enskildes kompensation för inkomstbortfall vid sjukdom förbättrats. Vidare framgår att administrationen av sjuklöneperioden i stort fungerar tillfredsställande. Bortsett från vissa enstaka gränsdragningsproblem gör regeringen den bedömningen att införandet av en sjuklöneperiod i allt väsentligt har visat sig vara positivt.

Regeringen konstaterar samtidigt att det rehabiliteringsansvar som infördes för arbetsgivarna den 1 januari 1992 inte fungerat på det sätt som avsetts.

För att stärka arbetsgivarnas ansvar för det förebyggande arbetsmiljöarbetet och för tidiga och aktiva rehabiliteringsinsatser anser regeringen att det finns starka skäl att förlänga sjuklöneperioden.

En förlängning av sjuklöneperioden innebär att arbetsgivarens kostnader i högre grad blir rörliga och därmed mer påverkbara. Detta torde stärka incitamenten för att vidta åtgärder och därmed bidra till en snabbare rehabiliteringsprocess. Arbetsgivaren får på detta sätt också starkare drivkrafter att hålla nere kostnaderna för sjuklön genom ett mer effektivt förebyggande arbete.

Med hänsyn till vad som nu anförts bör nuvarande sjuklöneperiod förlängas från 14 till 28 dagar.

Liksom vid införandet av sjuklön år 1992 innebär en förlängning av sjuklöneperioden med 14 dagar att det frigörs administrativa resurser hos försäkringskassorna. Enligt uppgifter från RFV beräknas en förlängd sjuklöneperiod från 14 till 28 dagar innebära att ca 165 000 färre sjukfall kommer att handläggas hos försäkringskassan.

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader exklusive sociala avgifter och särskild löneskatt under ett kalenderår inte beräknas överstiga 90 gånger det för respektive år gällande basbeloppet kan försäkra sig mot kostnader för sjuklön enligt SjlL. Av förordningen (1991:1395) om försäkring mot kostnader för sjuklön enligt 17 § lagen (1991:1047) om sjuklön framgår att försäkringen ersätter försäkringstagaren för kostnader för sjuklön avseende tid fr.o.m. den fjärde dagen i varje sjuklöneperiod.

Antalet arbetsgivare som har tecknat försäkring har enligt uppgifter från RFV minskat från ca 13 300 i juni 1992 till ca 9 600 i juni 1995. De försäkrade arbetsgivarnas genomsnittliga lönesumma har under samma tid sjunkit från ca 530 000 kronor till ca 450 000 kronor. För ca 70 procent av arbetsgivarna understiger lönekostnaden 500 000 kronor och endast drygt 1 procent har en lönekostnad som överstiger 2 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 60 gånger nu gällande basbelopp.

Regeringen bedömer att den nuvarande försäkringen för små företag fungerar tillfredsställande. Även om det är ett fåtal arbetsgivare med en maximal lönesumma som tecknat försäkring anser regeringen dock att det finns skäl att höja den övre gränsen för lönesumman något på grund av den eventuella ökade kostnaden som vissa arbetsgivare kan få för sjuklön med anledning av en förlängd sjuklöneperiod. Regeringen föreslår därför att arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader exklusive sociala avgifter och särskild löneskatt under ett kalenderår inte beräknas överstiga 100 gånger det för året gällande basbeloppet skall kunna försäkra sig mot kostnader för sjuklön enligt SjLL.

Det är förhållandevis få arbetsgivare som tecknat försäkringen för småföretagare. I och med regeringens förslag om en förlängd sjuklöneperiod bedömer regeringen att betydelsen av att teckna försäkring kommer att öka. Det är därför viktigt att arbetsgivarna informeras om försäkringen. Regeringen vill understryka vikten av att sådan information är tydlig och att t.ex. även den stora gruppen invandrare som är småföretagare på ett adekvat sätt får tillgång till denna information.

Regeringen föreslår i övrigt inga förändringar i SjLL. Detta innebär att nuvarande regler om t.ex. personkrets, kvalifikationsvillkor, s.k. sjuklönegaranti och läkarintyg bibehålls. Inte heller fortsättningsvis behöver således det läkarintyg som lämnas in till arbetsgivaren innehålla uppgift om diagnos. Även arbetsgivares anmälnings- och uppgiftsskyldighet bibehålls. Sjuk- och arbetsskadekommittén behandlar frågan om hur samhällets behov av bl.a. information om ohälsa, sjukskrivningsmönster och arbetsskador skall kunna tillgodoses. Regeringen kommer noga att följa vilka konsekvenser en förlängd sjuklöneperiod kan få för dessa frågor.

Fr.o.m. den 1 oktober 1995 skall den försäkrade ge in en särskild försäkran för sjukpenning samt ett särskilt läkarutlåtande till försäkringskassan för att styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom avseende tiden fr.o.m. den tjugooåttonde dagen efter sjukanmälningsdagen.

RFV har med stöd av bl.a. förordningen (1995:1051) om skyldigheten att lämna läkarintyg m.m. i sjukpenningärenden i vissa fall meddelat föreskrifter om de undantag som behövs för försäkrade som omfattas av SjLL (RFFS 1995:19). RFV har därvid föreskrivit bl.a. att den särskilda försäkran skall ges in i omedelbar anslutning till en sjuklöneperiod.

Vid en förlängning av sjuklöneperioden till tjugoåtta dagar kommer den lagstadgade tiden för krav på en särskild försäkran och särskilt läkarutlåtande att sammanfalla med att försäkringskassan övertar ersättningsansvaret.

Enligt 12 § SjLL skall arbetsgivaren till försäkringskassan anmäla sjukdomsfall som har gett arbetstagare hos honom rätt till sjuklön om

sjukperioden och anställningen fortsätter efter sjuklöneperiodens utgång. Denna anmälan skall göras inom sju kalenderdagar från denna tidpunkt. En förlängning av sjuklöneperioden förstärker betydelsen av att arbetsgivarens anmälan till försäkringskassan sker utan fördröjning.

Med tanke på vikten av tidiga rehabiliteringsinsatser kommer regeringen noga att följa på vilket sätt den föreslagna förlängningen av sjuklöneperioden påverkar arbetsgivarnas samt försäkringskassornas fortsatta rehabiliteringsarbete.

4.4 Ikraftträdande och kostnader

De nya reglerna om förlängd sjuklöneperiod föreslås träda i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas i fråga om sjuklöneperioder som påbörjas fr.o.m. den tidpunkten.

Regeringen beräknar att en förlängning av sjuklöneperioden med två veckor kommer att innebära att arbetsgivarna får ökade sjuklönekostnader motsvarande ca 2 200 miljoner kronor.

Som tidigare framgått under avsnitt 4.2 fungerar arbetsgivarnas rapportering av sjuklöneperioder till försäkringskassan inte tillfredsställande. Detta innebär att det saknas tillförlitlig information om sjukfrånvaron under sjuklöneperioden.

Enligt regeringens egna beräkningar kan sjukfrånvaron uppskattas ha minskat betydligt sedan sjuklöneperioden infördes år 1992. Denna minskning av sjuklönekostnaderna har i allt väsentligt kommit arbetsgivarkollektivet till godo. Regeringen beräknar denna kostnadsminskning till 3 000 miljoner kronor.

Regeringen anser att arbetsgivarkollektivet bör kompenseras för hälften av den totala kostnad som en förlängning av sjuklöneperioden innebär, dvs. med 1 100 miljoner kronor. Mot denna bakgrund läggs i avsnitt 7 fram ett förslag till en sänkning av arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen med 0,14 procentenheter.

Regeringen avser att senare anpassa ersättningen till sjömännens arbetsgivare i förordningen (1982:842) om vissa sjukförsäkringsersättningar för sjömän.

5 Sjukpenninggrundande inkomst

5.1 Semesterlön och semesterersättning

Regeringens förslag: Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall semesterlön och semesterersättning beräknas till högst det belopp som skulle ha utgjort ersättning för utfört arbete under den tid semesterlönen kan anses motsvara. Arbetskadeförmåna skall fortfarande beräknas på hela semesterlönen.

Sjuk- och arbetsskadekommitténs förslag överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksförsäkringsverket* (RFV) tillstyrker förslaget vad gäller slopandet av semesterlönefaktorn. För att undvika missförstånd med begreppen semesterlön, semesterlönetillägg eller semesterersättning föreslår RFV att det direkt i lagtexten anges hur månadsinkomsten respektive veckoinkomsten skall räknas upp, dvs. med faktorn 12 respektive 52. *Kammarrätten i Göteborg* anser att det från både principiella och administrativa utgångspunkter kan göras invändningar mot att inkomstunderlaget beräknas annorlunda vid arbetsskada än vid andra former av ersättning. I avvaktan på att arbetsskadelagstiftningen reformeras kan en särregel dock accepteras under ett övergångsskede. *Länsrätten i Uppsala län* anser att det borde föreligga en överensstämmelse mellan beräkningssätt av underlag för såväl sjukpenning, föräldrapenning och arbetskadeförmåna som arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Länsrätten avstyrker förslaget.

Arbetsgivarverket anser att förslaget är rimligt mot bakgrund av att sjukpenningen är avsedd att utges i syfte att ersätta den försäkrade för utebliven inkomst vid sjukdom och arbetsskada. Verket anser även att övertidsersättning bör tas bort från inkomstunderlaget, eftersom sådan ersättning endast utges vid arbete utöver det normala. *Statskontoret* anser att kommittén redan nu borde ha prövat en förändring av beräkningen av arbetskadeförmånan motsvarande den som föreslås för sjukpenning. *Svenska Arbetsgivarföreningen* (SAF) tillstyrker förslaget men anser att det även bör genomföras beträffande arbetsskadeförsäkringen. SAF anser vidare att det är viktigt att socialförsäkringarna i så stor utsträckning som möjligt bygger på försäkringsmässiga principer. Avgifter på lönedelar som inte ger någon ersättning bör inte förekomma.

Företagarnas Riksorganisation ställer sig bakom förslaget men anser att förslaget också bör gälla arbetskadeförmåna. *LO* anser att förslaget är godtagbart med beaktande av sparbetet i direktiven till kommittén. *TCO* accepterar förslaget. *SACO* anser att det kan vara motiverat att vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst exkludera förmåner som den enskilde ändå får behålla under den tid då sjukpenning utges och anser att

detta till viss del är fallet med den extra semesterlönen. Vidare anser SACO det vara självklart att varken arbetsgivaravgifter eller egenavgifter tas ut på semesterlön. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* framhåller att semesterlönefaktorn inte ingår i inkomstunderlaget inom arbetslöshetsförsäkringen. *Svenska Kommunalarbetsförbundet* anför att när det gäller semesterersättningen kan det inte anses vara allför överkompenserande eller orättvist att en redan intjänad förmån ingår i det aktuella underlaget. Förbundet anser att kommittén överdriver sitt resonemang om överkompensation.

Skälen för regeringens förslag: Enligt semesterlagen (1977:480) har en anställd rätt till semesterlön med tolv procent av arbetsinkomsten under intjänandeåret. Med intjänandeår avses tiden fr.o.m. den 1 april ett år t.o.m. den 31 mars påföljande år. Därefter löper semesteråret lika lång tid.

Den lagstadgade semesterlönens procentsats ger en något högre ersättning under semestertid än under arbetad tid. Anställda med fast månads- eller veckolön bibehåller normalt sin ordinarie lön under en semesterperiod. I stället kompenseras dessa grupper genom ett semesterlönetillägg. Den som inte längre har kvar sin anställning har rätt till semesterersättning med motsvarande belopp.

Den högre kompensation som semesterlönen ger jämfört med lönen för motsvarande arbetad tid beaktas vid beräkning av årsinkomsten vid fastställande av sjukpenninggrundande inkomst. I enlighet med Försäkringsöverdomstolens praxis sker detta genom en schablonberäkning varvid månadslönen, eller inkomsten omräknad till månadslön, multipliceras med faktorn 12,20.

Bl.a. Sjuk- och arbetsskadekommittén och Utredningen om ledighetslagstiftningen (SOU 1994:41) har konstaterat att det förhållandet att semesterlön ingår i den sjukpenninggrundande inkomsten i vissa fall kan innebära att en arbetstagare blir överkompenserad vid bl.a. sjukdom. I enlighet med Sjuk- och arbetsskadekommitténs förslag anser regeringen att vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall semesterlön beräknas till högst det belopp som skulle ha utgjort ersättning för utfört arbete under den tid semesterlönen kan anses motsvara. Regeringens förslag innebär att månadsinkomsten skall räknas upp med faktorn 12 i stället för enligt dagens praxis med 12,20. Regeringens förslag innebär vidare att – när inte månadsinkomst är aktuell – den genomsnittliga veckolönen multipliceras med 52 eller att motsvarande anpassning får göras vid andra inkomstförhållanden.

Regeringens förslag påverkar de ersättningar där den sjukpenninggrundande inkomsten används som beräkningsgrund, bl.a. sjukpenning, föräldrapenning, närståendepenning. I avvaktan på Sjuk- och arbetsskadekommitténs fortsatta förslag angående bl.a. arbetsskadeförsäkringen gör regeringen dock den bedömningen att förslaget inte skall påverka storleken av en arbetsskadelivränta.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Förslaget kommer att innebära en minskning av försäkringsutgifterna. Regeringen beräknar att denna besparing uppgår till 560 miljoner kronor brutto.

5.2 Skattepliktiga förmåner och kostnadsersättningar

Regeringens förslag: I den sjukpenninggrundande inkomsten skall inte ingå andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar och inte heller skattepliktiga kostnadsersättningar. Arbetskadeföränta skall fortfarande beräknas på sådana förmåner och kostnadsersättningar. Som en konsekvensändring skall den s.k. minskningsregeln endast gälla utbetald kontant lön.

Sjuk- och arbetsskadekommitténs förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Riksförsäkringsverket* tillstyrker förslaget vad gäller andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar och kostnadsersättningar. Enligt *Kammarrätten i Göteborg* föranleder förslaget den erinringen att det kan vara befogat med en skyddsregel för den som har hela eller den huvudsakliga delen av sin försörjning grundad på andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar och/eller kostnadsersättningar. *Länsrätten i Uppsala län* avstyrker förslaget.

LO tillstyrker förslaget. *TCO* accepterar förslaget men anser att i konsekvens därmed skall inte heller sociala avgifter tas ut. *SACO* anför att skattepliktiga traktamenten och bilersättningar oftast är att anse som inkomstbortfall och att statsmakterna måste bestämma sig för om dessa ersättningar skall vara lön eller inte. Vidare anser *SACO* det vara självklart att varken arbetsgivaravgifter eller egenavgifter tas ut på skattepliktiga traktamenten och bilersättningar om dessa inte skall ingå i den sjukpenninggrundande inkomsten. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation* framför att om man vill uppnå en ökad samordning mellan reglerna i arbetslöshetsförsäkringen och ohälsöförsäkringen bör normalt förekommande kostnadsersättningar inräknas i inkomstunderlaget eftersom dessa ersättningar är något som den försäkrade går miste om vid sjukskrivning och bör kompenseras för. *Svenska Kommunalarbetsförbundet* anser att det är möjligt att förslaget är det minst kännbara besparingsalternativet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) är sjukpenninggrundande inkomst den årliga inkomst i pengar eller andra skattepliktiga förmåner som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner skall de tas upp till ett värde som bestäms i enlighet med de regler som finns i 8 § första – fjärde och sjätte styckena uppbördslagen (1953:272). Med inkomst av anställning likställs kostnadsersättning som inte enligt 10 § uppbördslagen undantas vid beräkning av preliminär A-skatt.

Om den försäkrade av arbetsgivaren erhåller skattepliktiga förmåner i form av lön, bil, bostad eller helt fri kost under sjukdom för samma tid som sjukpenningen avser, skall sjukpenningen under vissa förutsättningar minskas med värdet av förmånerna enligt den s.k. minskningsregel som finns inom sjukpenningförsäkringen.

I förarbetena (prop. 1990/91:181) till SjLL uttalades att en löne- eller anställningsförmån som inte går förlorad på grund av sjukdomen, t.ex. förmån av fri bostad eller bil, inte skall räknas in i beräkningsunderlaget för sjuklön. Vidare angavs att ersättning som avser att täcka sådana kostnader som arbetstagaren endast har när han utför sitt arbete inte heller bör räknas in i detta. Således gavs reglerna om sjuklön en utformning som innebär ett bättre samband mellan inkomstbortfallet och sjukersättningen än vad som hittills gällt rörande sjukpenning.

Sedan länge har den sjukpenninggrundande inkomsten beräknats även på naturaförmåner. Före år 1988 gällde detta naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil, men fr.o.m. år 1988 utsträcktes regeln till att omfatta samtliga då skattepliktiga naturaförmåner. Genom 1990 års skattereform kom en rad andra anställningsförmåner att bli skattepliktiga och därmed också avgifts- och förmånsgrundande i sjukpenningförsäkringen. Det gällde också de delar av kostnadsersättningar som beskattades. Förmåner som därmed blev förmånsgrundande är t.ex. lunchsubventioner, reseförmåner, fri tidning till bostaden samt värdet av de räntefria eller lågförräntade personallån som anställda i banker och andra kreditinstitut har möjlighet att få. Förmånsgrundande kostnadsersättningar är t.ex. traktamentsersättningar för resa i tjänsten som inte är förenad med övernattning (endagstraktamente). Vid traktamente för flerdygnsförrättning gäller att den del som överstiger ett schablonbelopp för dag respektive natt medräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten. Även traktamente som betalas i samband med arbete på samma ort under tre månader skall medräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten. Förmånsgrundande är också ersättning för resa med egen bil till den del den överstiger det i anvisningarna till kommunalskattelagen angivna beloppet, för närvarande 13 kronor per mil.

Nuvarande regelsystem innebär således att försäkrade vars sjukpenninggrundande inkomst helt eller delvis utgörs av skattepliktiga förmåner många gånger fortfarande erhåller en högre kompensation än den avsedda oavsett om förmånen bibehålles eller inte under sjukdomstiden. Detta förhållande är än mer tydligt i samband med ersättning med föräldrapenning.

I enlighet med vad Sjuk- och arbetsskadekommittén föreslagit gör regeringen den bedömningen att skattepliktiga förmåner och kostnadsersättningar inte skall medräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten.

Regeringens förslag påverkar de ersättningar där den sjukpenninggrundande inkomsten används som beräkningsgrund, bl.a. sjukpenning, föräldrapenning och närståendepenning. I avvaktan på Sjuk- och arbetsskadekommitténs fortsatta förslag angående bl.a. arbetsskadeförsäkringen bör dock förslaget inte påverka storleken av en arbetsskadelivränta.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Förslaget om att skattepliktiga förmåner och kostnadsersättningar inte längre skall ingå i den sjukpenninggrundande inkomsten innebär en viss minskning av försäkringsutgifterna. Regeringen beräknar att denna besparing uppgår till 240 miljoner kronor brutto. Förslagen innebär även i administrativt avseende en viss kostnadsbesparing. Någon sådan beräkning har dock inte varit möjlig att göra.

6. Föräldraförsäkringsfrågor

Regeringens förslag: Ersättningsnivån för de dagar för vilka föräldrapenning utges i samband med barns födelse eller adoption och som inte kan överlåtas på den andra föräldern sänks till 75 procent av den förmånsgrundande inkomsten.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1995/96:150) anført behov av ytterligare budgetförstärkningar. Regeringen föreslog därför budgetförstärkande åtgärder till ett sammanlagt belopp av 10 miljarder kronor år 1997.

Som ett led i de budgetförstärkande åtgärderna aviserades en sänkning av den ersättning inom föräldrapenningen som utges i samband med barns födelse eller adoption och som inte kan överlåtas. Besparingen beräknas till 275 miljoner kronor.

Ersättningen med föräldrapenning med anledning av barns födelse eller adoptivbarns ankomst utges enligt sjukpenningnivån för 360 dagar, 300 av dagarna ersätts med 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och 60 av dagarna ersätts med 85 procent av denna inkomst. Av de 60 dagarna är 30 dagar förbehållna mamman respektive pappan (den s.k. pappa- och mammamånaden). Regeringen föreslår nu att alla dagar inom föräldraförsäkringen som ersätts enligt sjukpenningnivån skall ersättas med 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Av de dagar med föräldrapenning som ersätts enligt sjukpenningnivån skall även fortsättningsvis 30 dagar vara förbehållna pappan respektive mamman och därmed inte vara möjliga att överlåta på den andra föräldern. Förändringen föreslås gälla alla som tar ut föräldrapenning avseende tid fr.o.m. den 1 januari 1997.

7. Avgiftsfrågor, m.m.

Regeringens förslag:

– Den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift enligt lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter höjs med 1,00 procentenhet fr.o.m. den 1 januari 1997 och med 1,00 procentenhet fr.o.m. den 1 januari 1998.

– En ändring i uttaget av socialavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL) genomförs fr.o.m. den 1 januari 1997 genom att sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare sänks med 1,24 procentenheter. För dem som har inkomst av annat förvärvsarbete sänks avgiften med 1,10 procentenheter. En sänkning av sjukförsäkringsavgifterna enligt SAL genomförs också fr.o.m. den 1 januari 1998 med 1,10 procentenheter.

– Den allmänna löneavgiften enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift höjs med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1998.

– Den särskilda löneskatten enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och den särskilda löneskatten enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader höjs fr.o.m. år 1997 med 1,03 procentenheter och fr.o.m. år 1998 med 1,10 procentenheter. För de olika kategorierna av skattskyldiga enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkringar m.m. höjs skatten fr.o.m. år 1997 med 0,70 procentenheter respektive 2,21 procentenheter och fr.o.m. år 1998 med 0,49 procentenheter respektive 1,61 procentenheter.

Skälen för regeringens förslag: I den ekonomisk-politiska propositionen hösten 1994 (prop. 1994/95:25) föreslogs dels en höjning av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift med två procentenheter för år 1995, dels en successiv höjning av avgiften med en procentenhet per år fram t.o.m. år 1998. Några lagförslag lämnades dock inte såvitt avser den successiva höjningen. Riksdagen hade inget att erinra mot dessa förslag (bet. 1994/95:FiU1, rskr. 1994/95:141). Riksdagen har därefter beslutat om höjning av avgiften avseende år 1996 (prop. 1995/96:69, bet. 1995/96 SfU2, rskr. 1995/96:87). För att fullfölja det av riksdagen tidigare godkända förslaget lämnas här förslag i fråga om de återstående höjningarna för år 1997 och år 1998.

I samband med tidigare beslutade höjningar av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift har förändringar också gjorts av avgifterna enligt lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL). Sjukförsäk-

ringsavgifterna enligt SAL har sänkts för att balansera det ökade uttaget av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift. Samtidigt har arbetsmarknadsavgifterna enligt SAL höjts för att förstärka finansieringen av de kontantförmåner som utges vid arbetslöshet m.m.

Höjningen av den allmänna egenavgiften och ändringarna av socialavgifterna syftar till att förstärka de offentliga finanserna. Förändringarna av uttaget av bl.a. socialavgifterna som följer av höjningarna av de allmänna egenavgifterna åren 1997 och 1998 föreslås, i enlighet med tidigare avisering (prop. 1995/96:198), bli utformade på ett något annorlunda sätt än tidigare. Sänkningen av sjukförsäkringsavgifterna enligt SAL bör ske samtidigt med en höjning av den allmänna löneavgiften enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift i stället för med arbetsmarknadsavgiften. Den allmänna löneavgiften infördes som ett led i finansieringen av avgiften till Europeiska Unionen. Avgiften har, till skillnad från arbetsmarknadsavgiften, ingen koppling till det samlade försäkringssystemet och en höjning bidrar därför till en mer entydig förstärkning av de offentliga finanserna. Därför föreslås en höjning av den allmänna löneavgiften med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1998.

I denna proposition (avsnitt 4) föreslås en förlängning av sjuklöneperioden enligt lagen (1991:1047) om sjuklön. Arbetsgivaren bör ges ett lagstadgat ansvar för att utge ersättning till arbetstagare i form av sjuklön för de första 28 dagarna av ett sjukfall. Åtgärden medför ökade kostnader för arbetsgivarna. I enlighet med förslaget i den ekonomiska vårpropositionen (prop. 1995/96:150) föreslås att arbetsgivarna delvis kompenseras för de ökade utgifterna som en förlängd sjuklöneperiod medför. En sänkning av sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare med anledning av den förlängda sjuklönen föreslås därför ske med 0,14 procentenheter. Det innebär att sjukförsäkringsavgiften för arbetsgivare föreslås bli sänkt med totalt 1,24 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997. För dem som har inkomst av annat förvärvsarbete föreslås sjukförsäkringsavgiften enligt SAL bli sänkt med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997. Fr.o.m. den 1 januari 1998 föreslås sjukförsäkringsavgifterna enligt SAL bli sänkta med 1,10 procentenheter.

I anslutning till föreslagna förändringar av den allmänna egenavgiften i form av sjukförsäkringsavgift, sjukförsäkringsavgifterna enligt SAL och den allmänna löneavgiften, aktualiseras även justeringar i de särskilda löneskatterna på vissa förvärvsinkomster och på pensionskostnader för åren 1997 och 1998. Mot denna bakgrund föreslås att den särskilda löneskatten enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och den särskilda löneskatten enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader höjs med 1,03 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1998.

En justering krävs också avseende procentsatserna vad gäller den särskilda premieskatten för grupplivförsäkringar m.m. enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkringar m.m. Därför föreslås en höjning av nämnda skatt för försäkringsföretag med 0,70 procentenheter och för staten och andra skattskyldiga enligt lagen med

2,21 procentenheter fr.o.m. den 1 januari 1997. Premieskatten för grupp-
livförsäkringar m.m. höjs den 1 januari 1998 med 0,49 procentenheter för
försäkringsföretag och med 1,61 procentenheter för övriga skattskyldiga.

Prop. 1995/96:209

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

7 §

Ändringen innebär att arbetsgivarens ansvar för att utge sjuklön under en
sjukperiod har utsträckts med fjorton dagar. Sjuklöneperioden omfattar
efter ändringen tjugoåtta dagar.

17 §

De totala sammanlagda lönekostnaderna en arbetsgivare får ha för att kunna
försäkra sig föreslås bli hundra basbelopp vilket innebär en ökning med tio
basbelopp.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap.

2 §

Paragrafen, som definierar sjukpenninggrundande inkomst och anger
huvuddragen för beräkningen, ändras i fråga om andra skattepliktiga
förmåner än ersättning i pengar, i fråga om kostnadsersättningar och i fråga
om semesterlön eller motsvarande ersättning, i enlighet med vad som har
behandlats i avsnitt 5. I *första stycket* om vad som utgör sjuk-
penninggrundande inkomst utgår orden "eller andra skattepliktiga för-
måner" och meningen om kostnadsersättning. I *andra stycket* upprepas i
den hittills gällande lydelsen orden "i pengar eller andra skattepliktiga
förmåner" i bestämmelsen om uppdragstagare. Av bestämningen till
"ersättning" skall i enlighet med ändringen i första stycket "andra skatte-
pliktiga förmåner" utgå. Eftersom det emellertid är självklart att andra
stycket inte kan gälla andra ersättningar än sådana som enligt definitionen i
första stycket ingår i sjukpenninggrundande inkomst, kan även uttrycket "i
pengar" utgå. I *tredje stycket* utgår de två sista meningarna, som behandlar
värderingen av förmåner. I stället tillkommer en mening om semesterlön
och semesterersättning, vars innebörd är att det förhållandet att dessa
ersättningar är något högre än vanlig lön inte skall höja den sjukpen-
ninggrundande inkomsten. Vid beräkning av sjukpenninggrundande in-
komst skall alltså inte längre förekomma att månadslön multipliceras med
någon annan faktor än 12 eller veckolön med någon annan faktor än 52. För
försäkrade med semesterlön eller semesterersättning som ingår i lönen får
en särskild beräkning göras så att det belopp med vilket ifrågavarande
ersättningar ger en kompensation överstigande den vanliga lönen inte
medräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten.

Bestämmelserna om sjukpenninggrundande inkomst i 3 kap. är dispo-
nerade så, att själva definitionen ges i första stycket av förevarande para-

graf, varefter följer olika bestämmelser som innebär preciseringar och kompletteringar. De senare bestämmelserna ligger emellertid alla inom ramen för den givna definitionen av sjukpenninggrundande inkomst. Som en följd av den nu aktuella ändringen av denna definition kommer därför ett antal anslutande bestämmelser att – utan att deras lydelse ändras – gälla endast ersättning i pengar. Så blir fallet i fråga om regleringen i 2 a § av hur vissa ersättningar skall hänföras till endera inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete.

Andra stycket i förevarande paragraf samt 2 a § tredje och fjärde styckena har, förutom sin egentliga funktion för sjukpenninggrundande inkomst, också betydelse för beräkningen av pensionsgrundande inkomst, genom en hänvisning i 11 kap. 2 § andra stycket. Sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst kommer i och med de nu aktuella ändringarna i 3 kap. att skilja sig åt på det sättet att i det senare begreppet även fortsättningsvis ingår också andra skattepliktiga förmåner än pengar. De stycken i 3 kap. 2 § och 2 a § som 11 kap. 2 § hänvisar till innehåller emellertid detaljregler och blir enligt föreliggande förslag neutralt formulerade med avseende på denna fråga. När de tillämpas på pensionsgrundande inkomst genom hänvisningen i 11 kap. kommer de därför också fortsättningsvis, utan någon ytterligare ändring, att gälla även andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar.

4 a och 16 §§

Den s.k. minskningsregeln som finns intagen i 4 a och 16 §§ anpassas till ändringen att endast ersättning i pengar ingår i den sjukpenninggrundande inkomsten. Sjukpenningen skall därför inte längre minskas om arbetsgivaren under sjukdomsfallet tillhandahåller andra förmåner än lön. Dock gäller oförändrat enligt 4 a § andra stycket att ersättning som utges på grund av fri gruppsjukförsäkring under de i lagrummet angivna förutsättningarna skall anses som lön under sjukdom från arbetsgivare.

4 kap.

6 §

Den högre nivå på föräldrapenningen som gäller enligt nuvarande lydelse av femte stycket för den s.k. pappamånaden och därmed motsvarande tid har tagits bort. Det innebär att samma ersättningsnivå gäller för all föräldrapenning som är kopplad till sjukpenninggrundande inkomst. Enligt 3 § är det inte heller i fortsättningen tillåtet att överlåta 30 av dagarna med föräldrapenning till den andra föräldern.

7 kap.

3 b §

Ändringen i paragrafen är en rättelse i andra stycket punkt 4, där orden " 3 kap." har fallit bort vid paragrafens tillkomst.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

4 kap.

5 och 6 §§

Ändringarna i paragraferna avser att kompensera de ändringar som föreslås i 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, så att reglerna om beräkning av inkomstunderlaget för arbetsskadelivränta förblir i sak oförändrade. I de nya andra och tredje styckena i 5 § regleras det som hittills omfattats av hänvisningen till 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring. De i tredje stycket åsyftade föreskrifterna för värdering av skattepliktiga förmåner finns i 4 § andra stycket lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter

2 §

Ändringen innebär att sjukförsäkringsavgiften höjs till 5,95 procent av den avgiftspliktiga inkomsten som upp bärs från och med den 1 januari 1998. Under år 1997 uttas nämnda avgift med 4,95 procent vilket framgår av punkten 2 i övergångsbestämmelserna.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

1 kap

2 §

Ändringen medför inte något utvidgat betalningsansvar eller någon breddning av beräkningsunderlaget. Tillägget har gjorts för att underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter alltjämt skall utgöras av ersättningar i form av pengar och andra skattepliktiga förmåner samt vad gäller arbetsgivaravgifterna även kostnadsersättningar som inte enligt 10 § uppbördslagen (1953:272) undantas vid beräkning av preliminär A-skatt.

2 kap.

1 §

Ändringen består i att sjukförsäkringsavgiften har sänkts med 1,24 procentenheter (= 1,10 + 0,14 på grund av att sjuklöneperioden förlängts) fr.o.m. år 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. år 1998. Av punkten 2 i övergångsbestämmelserna framgår att sjukförsäkringsavgiften för år 1997 är 4,04 procent på den avgiftspliktiga ersättningen.

3 kap.

1 §

Även för den som skall betala egenavgifter föreslås en sänkning av sjukförsäkringsavgiften. Avgiften sänks med 1,10 procentenheter fr.o.m. år 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. år 1998. Av punkten 3 i övergångsbestämmelserna framgår att sjukförsäkringsavgiften för inkomster som upp bärs år 1997 är 4,72 procent. Vidare framgår att en proportionering

får göras för dem som har ett beskattningsår som inte sammanfaller med ett kalenderår.

4§

Se kommentaren till 2 kap. 1 §.

8.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

3 §

Ändringen består i att den allmänna löneavgiften har höjts med 1,10 procentenheter fr.o.m. år 1997 och med 1,10 procentenheter fr.o.m. år 1998.

Av övergångsbestämmelserna framgår att den allmänna löneavgiften för år 1997 uttas med 2,60 procent av underlaget. Vidare framgår att en proportionering får göras för den som har ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret 1997 eller 1998.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Ändringen består endast i att den särskilda löneskatten har höjts. Av övergångsbestämmelserna framgår att skatten för år 1997 uttas med 22,42 procent.

8.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

Ändringen består endast i att den särskilda löneskatten har höjts. Av övergångsbestämmelserna framgår att skatten för år 1997 uttas med 22,42 procent.

Prop. 1995/96:209

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.

Prop. 1995/96:209

Ändringen består endast i att den särskilda premieskatten har höjts. Av övergångsbestämmelserna framgår att skattesatsen för försäkringsföretag år 1997 är 44,17 procent och att skattesatsen för övriga skattskyldiga år 1997 är 79,11 procent.

Förteckning över remissinstanser som avgivit
yttrande över Sjuk- och arbetsskadekommitténs
delbetänkande Försäkringsskydd vid sjukdom
(SOU 1995:149)

Prop. 1995/96:209
Bilaga

Följande remissinstanser har inkommit med yttrande: Riksförsäkringsverket, Arbetsdomstolen, Justitiekanslern, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Uppsala län, Statens löne- och pensionsverk, Arbetsgivarverket, Socialstyrelsen, Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetarskyddsstyrelsen, Riksrevisionsverket, Statskontoret, Centrala Studiestödsnämnden, Statens invandrarverk, Handikappombudsmannen, Jämställdhetsombudsmannen, Försäkringskassaförbundet, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, Svenska arbetsgivareföreningen, Företagarnas Riksorganisation, Sveriges Industriförbund, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Försäkringsanställdas förbund, Svenska Läkaresällskapet, Sveriges läkarförbund, Föreningen Svensk Företagshälsovård, SAMHALL AB, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, Handikappförbundens Samarbetsorgan, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, Hörselskadades Riksförbund, Reumatikerförbundet, Riksförbundet för Social och Mental hälsa, Ungdomsstyrelsen, Sveriges Försäkringsförbund och Pensionärernas Riksorganisation.

Utöver ovannämnda svar från remissinstanser har ytterligare ett antal yttranden inkommit.

Socialdepartementet

Prop. 1995/96:209

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 23 maj 1996

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Blomberg, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Klingvall

Regeringen beslutar proposition 1995/96:209 Försäkringsskydd vid sjukdom, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	3 kap. 16 § 7 kap. 3 b §	
--	-----------------------------	--